

Auður nam öll Dalalönd [ok] gaf land

De ‘vrouwelijke’ kolonist in *Landnámabók* en de *Íslendingasögur*

Sofie Vanherpen, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Universiteit Gent

Abstract

In vele opzichten is IJsland en zijn geschiedenis uniek. Rond 870 vestigen de Vikingen zich permanent op IJsland. De kolonisatie van IJsland vond plaats tussen circa 870 en 930 en staat bekend als de *Landnámsöld*, letterlijk de kolonisatie tijd. Deze periode vormt doorgaans het uitgangspunt voor de *Íslendingasögur* of *Saga's der IJslanders*. Vaak openen ze met een genealogische opsomming waarbij kort verhaald wordt over de kolonisering van IJsland door een specifieke voorvader. Naast de *Saga's der IJslanders* bieden ook twee historische documenten ons informatie over de *Landnámsöld*, nl. *Íslendingabók* of *Boek der IJslanders*, en *Landnámabók* of *Boek der landname*. In dit artikel wil ik dieper ingaan op de vrouw in *Landnámabók* door die ene prominente vrouwelijke kolonist Aud, dochter van Ketil flatnef, te bespreken.

In turbulente tijden wist Aud als vrouw haar stempel te drukken op de vroege geschiedenis van IJsland. Tot driemaal toe moet ze vluchten uit een land dat ze tot het hare heeft gemaakt tot ze ten slotte haar heil vindt in IJsland. Als kolonist valt ze zeker niet uit de toon en ze volgt het zelfde driestappenplan als de andere, mannelijke kolonisten die in *Landnámabók* worden vermeld. Zo brengt ze geheel volgens de traditie de zogenaamde *öndvegissúlur*¹ met zich mee en daar waar ze ze terugvindt vestigt ze zich. Toch weet ze zich als een van de meest prominente figuren in *Landnámabók* te onderscheiden en haalt ze zelfs de top vier van belangrijkste kolonisten in *Íslendingabók*. Net als haar mannelijke collega's neemt ze niet alleen land, maar geeft ook land weg. Ze schenkt land aan haar welgestelde volgelingen en bovendien gunt ze haar slaven ook een stukje land na hen de vrijheid te schenken.

Wat haar onderscheidt van de andere kolonisten is dat ze een vrouw is die toont wat het maximum aan macht en mogelijkheden waren voor een vrouw in zulke woelige tijden.

¹ Öndvegissúlur zijn de twee palen aan weerszijden van de zetel van een hoofdman.

Bibliografie

—. Íslendingabók - Wikisource. 25 04 2011

<<http://en.wikisource.org/wiki/%C3%8Dslendingab%C3%B3k>>.

—. The Book of Settlements: Landnámabók. Vert. Paul Edwards Hermann Pálsson. Manitoba: University of Manitoba Press, 1972.

Beauvoir, Simone De. Deuxième sex. Paris: Galiimard, 1949.

Brown, Nancy Marie. The far traveler : voyages of a Viking woman . Orlando: Harcourt, 2007.

Cleasby, Richard. An Icelandic-English dictionary. 2nd ed. . Oxford: Oxford University Press, 1963.

Kunz, Keneva, vert. The saga of the people of Laxardal and Boli Bollason's tale. London: Penguin, 2008.